

Boże Narodzenie i tradycja polska

Propozycja katechezy dla uczniów klasy II lub III szkoły podstawowej.

1. Cele katechetyczne:

- zapoznanie z wydarzeniami historii zbawienia dotyczącymi narodzenia Jezusa
- ukazanie Jezusa jako Zbawiciela
- kształtowanie postawy zachęcającej do wyrażania radości z przyjścia na świat Zbawiciela
- zapoznanie z tradycją uroczystości Świąt Bożego Narodzenia
- ukazanie różnicy pomiędzy wydarzeniami związanymi z Bożym Narodzeniem zawartymi w Ewangelii, a tradycją

Po katechezie uczeń wie, co to jest: *Boże Narodzenie i tradycja, kto ją tworzy, odróżnia tradycję od wydarzeń biblijnych (prawdziwych).*

2. Słowa klucze:

Boże Narodzenie – 25 grudnia, tradycja, Pismo Święte (Biblia)

2. Uwagi metodyczne:

a. pomoce dydaktyczne;

tekst Ewangelii (fragmenty) dla każdego ucznia (zał. 2), kartka z napisami (dla prowadzącego), załącznik 7 dla każdego, świeca, tekst kolędy „Wśród nocnej ciszy” (pierwsza zwrotka), ilustracje o Bożym Narodzeniu, klej, kredki, pisaki.

b. metody:

pokaz, opowiadanie, pogadanka, praca z tekstem, rozmowa kierowana, praca plastyczna, śpiew kolędy

c. literatura:

Pismo Święte: Łk 2, 1-9, Mt 2,1; 9b-10; 11b

2. Plan katechezy:

A. Wstęp – ok. 10 min

Modlitwa „Przyszedłeś na świat”

Pogadanka „Co to jest Boże Narodzenie?”

B. Rozwinięcie – ok. 30 min

Czytanie fragmentu Ewangelii o narodzeniu Jezusa

Rozmowa *Co zapisali Ewangeliści o narodzeniu Jezusa?*

Pogadanka *Co to jest tradycja?*

Praca plastyczna *Boże Narodzenie a tradycja*

C. Zakończenie – ok. 5 min

Podsumowanie

Modlitwa

2. Przebieg katechezy:

A. Wstęp

Katechezę rozpoczynamy znakiem krzyża i modlitwą, dzieci powtarzają wersety modlitwy. (zał. 1) W pogadance prosimy o wyjaśnienie: *Co to jest Boże Narodzenie?*

Jednocześnie pokazujemy ilustrację o narodzeniu Jezusa. Słuchamy wypowiedzi, porządkujemy je i podsumowujemy stwierdzając, że: *Boże Narodzenie, to narodzenie Pana Jezusa w Betlejem. To także święta, na które z radością czekamy.*

B. Rozwinięcie

W tej części katechezy wprowadzamy w tematykę biblijną dotyczącą narodzenia Jezusa. Dzieci ustawiają się w kole i przy zapalanej świecy czytamy fragmenty Ewangelii (zał. 2). Po wysłuchaniu wręczamy każdemu dziecku kartkę z tekstem Ewangelii, wracają na miejsca i prowadzimy krótką rozmowę nt usłyszanego opowiadania. Następnie wyszukują i odczytują podkreślone wyrazy (zał. 2). W tym czasie umieszczamy na tablicy (lub piszemy) te same wyrazy (zał. 3). Wyjaśniamy, że wszystkie podkreślone określenia, imiona i nazwy znajdują się w Ewangelii. Są więc autentyczne, prawdziwe. Następnie odwołujemy się do doświadczeń, wspomnień dzieci wyniesionych z domu, tradycji związanej ze Świętami Bożego Narodzenia.

Pytamy *Co to jest tradycja ?*

- czy znane jest takie określenie ?
- czego dotyczy tradycja?
- kto ją tworzy ?

Z uwagą wysłuchujemy i ukierunkowujemy wypowiedzi tak, aby dzieci same doszły do wniosku, że: tradycja jest tworzona przez ludzi, nie ma zapisu w Biblii, przekazywana jest z pokolenia ale podkreśla radość wypływającą ze Świąt Bożego Narodzenia, tworzy atmosferę miłości i więzi w rodzinie.

Prosimy, aby dzieci stojąc zaśpiewały pierwszą zwrotkę kolędy *Wśród nocnej ciszy* (zał. 4).

Następnie umieszczamy na tablicy napisy. (zał. 5) Wspólnie wyjaśniamy znaczenie określeń, jeśli niektóre są niezrozumiałe dla dzieci, tłumaczymy (zał.6). Podsumowujemy wypowiedzi.

Ukazujemy, że wydarzenia z Pisma Świętego dawno temu zostały przeniesione do życia. Z czasem utworzyły odrębne znaczenie tworząc w ten sposób *tradycję*.

W dalszej części katechezy uczniowie otrzymują do wykonania zadanie: przyporządkować wyrazy do *tradycji i Bożego Narodzenia* (zał. 7). Do wybranych określeń mogą wykonać rysunek. Natomiast otrzymany tekst Ewangelii przyklejają na odwrocie kartki (zał. 7).

C. Zakończenie

Katechezę kończymy podsumowaniem z podkreśleniem, że tradycja jest ważna, ale nie może przysłonić prawd mówiących o narodzeniu Jezusa zawartych w Ewangelii.

Modlitwą na zakończenie spotkania może być śpiew dowolnej kolędy.

Załączniki:

Załącznik 1. Tekst modlitwy:

Przyszedłeś na świat

Jezu mój mały,

bo całe wieki ludy czekały.

Byś nas nappełnił swoją radością

i świat odkupił krzyża miłością!

Załącznik 2. Tekst Pisma Świętego:

Łk 2, 1-9

Narodzenie Jezusa

2¹ W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta*, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. ²Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz*. ³Wybierali się więc wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do swego miasta. ⁴ Udał się także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, ⁵ żeby się dać zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. ⁶ Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. ⁷ Porodziła swego pierworodnego* Syna, owinęła Go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie.

Pasterze u żłóbka

⁸ W tej samej okolicy przebywali w polu pasterze i trzymali straż nocną nad swoją trzodą. ⁹ Naraz stanął przy nich anioł Pański i chwała Pańska zewsząd ich oświeciła, tak że bardzo się przestraszyli.

Mt 2,1; 9b-10; 11b

Mędrcy ze Wschodu

2¹ Gdy zaś Jezus narodził się w Betlejem w Judei za panowania króla Heroda*, oto Mędrcy* ze Wschodu przybyli do Jerozolimy

⁹ Oni zaś wysłuchawszy króla, ruszyli w drogę. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, szła przed nimi, aż przysłała i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. ¹⁰ Gdy ujrzeli gwiazdę, bardzo się uradowali.

¹¹ Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją; upadli na twarz i oddali Mu pokłon. I otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę.

Załącznik 3.

Narodzenie Jezusa, Betlejem, Józef, Maryją (Maryja), żłóbka (żłobek), pasterze, anioł, gwiazda, Mędrcy, dary.

Narodzenie Jezusa	Betlejem	Józef	Maryja	żłobek
pasterze	anioł	gwiazda	Mędrcy	dary

Załącznik 4. Kolęda:

Wśród nocnej ciszy głos się rozchodzi.
Wstańcie pasterze, Bóg się wam rodzi!
Czym prędzej się wybierajcie,
Do Betlejem pospieszajcie.
Przywitać Pana.

Załącznik 5. Tradycja:

święta, dom, kościół, szopka, wigilia, opłatek, sianko, biały obrus, pierwsza gwiazda, prezenty

święta	dom	kościół	szopka	wigilia
sianko	biały obrus	pierwsza gwiazda	prezenty	opłatek

Załącznik 6. Wyjaśnienia:

święta – czas wspólny dla rodziny

dom, kościół – święta przeżywamy w domu, ale przede wszystkim jest to wydarzenie roku liturgicznego, obchodzone w kościele

szopka – ustawiona w kościele, przypomina w jakich warunkach (ubóstwie) narodził się Pan Jezus

wigilia (wieczera, kolacja) – spożywana wśród najbliższych z pozostawionym pustym miejscem przy stole

opłatek – znak, że między dzielącymi się nim panuje miłość i zgoda

sianko – symbol narodzin Jezusa

biały obrus – symbol prawdy i czystości serc

pierwsza gwiazda – pamiątka Gwiazdy betlejemskiej

prezenty – pamiątka darów złożonych Panu Jezusowi przez Mędrców ze Wschodu

Załącznik 7. Przyporządkuj wyrazy do określeń

święta		pierwsza gwiazda
anioł		Betlejem
kościół		biały obrus
szopka	BOŻE NARODZENIE	Maryja
wigilia	TRADYCJA	żłobek
Józef		pasterze
sianko		dom
dary		gwiazda
Narodzenie Jezusa		Mędrcy
prezenty		opłatek